

оптика „Деца, боя се зарад вас“ би могло да значи и „поради вас“, „от вас“, заявява Пелева.¹³

„В часа на синята мъгла“ е интересно с това, че при все фигурациите в стихотворението тук децата са „буквални“ (не са алегорическо означено на „песни“, творби; не са „деца на духа“), това са „най-буквалните“ деца ако не изобщо в Яворовата лирика, то поне в неговия „втори период“. Добавеното посвещение към три конкретни деца също работи в тази посока. Множественото число на думата блокира клишираните фигурации на „дете“ (тогавашното назоваване и обръщение към любимата, почти автоматизирано в Славейковите писма и в „Сън за щастие“, а у Яворов поляризирано от ангелическото до чудовищното). Затова е и възможно на децата да им се припише биография, да се разгърне, макар и фигуративно, житейският им път в трите строфи на „В часа на синята мъгла“. Така стихотворението се управлява не само от страха от деца, а и от опита те да бъдат разбрани, опитомени посредством наслагването и припокриването на техния – евентуален, предварително обречен – житейски път с този на говорителя под формата на спомен предсказание.

В това отношение парчето на „Стоунс“ въпреки потока от сълзи е по-оптимистично, доколкото резигнираният говорител остава разграничен от светлия, самодостатъчен свят на детството, не проектира върху него своите тъги, макар последната строфа да заговаря за повторението на същото, което само изглежда ново. Тази разлика между двата текста особено проличава във вторите им строфи, в дисонанса между пеенето и крясъка. Там, където Азът в „As Tears Go By“ иска да чуе песента на децата („I want to hear the children sing“), Азът от „В часа на синята мъгла“ предвижда „безсмислен крясък“, заглушаван от буря. Но да не бързаеме да откриваме в това принизяване прозрачен пробив на Яворовата фобия. Защото, както казахме, „крясъкът“ е във втората строфа, тази на „пладнето“. Т.е. той е приписан всъщност не на детството, а на суетите на зрелостта – на възрастта, в която е – или поне приближава – самият автор.

Дали всъщност общият за Яворов и „Стоунс“ мотив: за възрастния човек, който, наблюдавайки играещи деца, медитира върху живота – дали този мотив не е нещо като топос в поезията. Не толкова класически топос като, да речем, „Exegi monumentum“¹⁴, но все пак достатъчно популярно общо място, изкушаващо различни поети в различни контексти¹⁵.

¹³ Пак там, с. 46.

¹⁴ Хорациевото „Въздигнах си паметник“ – за стиховете като неръководен паметник на поета, мотив, който познаваме и от творчеството на Пушкин, на Вазов.

¹⁵ На Г. Господинов и Д. Кенаров дължа известни ориентири в тази втора част на текста.